

WSTĘP

Klucze interpretacyjne9

ROZDZIAŁ I

Polsko-rosyjskie związki literackie XIX i przełomu XIX/XX stulecia..19

1. Estetyka recepcji literatury rosyjskiej w Polsce.....20

1.1. Iwan Turgieniew – Europejczyk i ambasador literatury rosyjskiej w Polsce..... 20

1.2. Lew Tołstoj jako namiętny oskarżyciel caratu..... 22

1.3. Kontrowersyjny i genialny Dostojewski. Klasyczny i swój wśród polskich modernistów 26

1.4. Wyjątkowość Sałtykowa-Szczedrina. Sympatia do Polski i Polaków. Specyfika jego odbioru jako tropiciela rusyfikacji..... 30

1.5. Odnowione odczytania wcześniejszej klasyki i odbiór rosyjskich pisarzy nowoczesnych 31

2. *I vice versa*. Estetyka recepcji literatury polskiej w Rosji.....34

2.1. Fenomen Przybyszewskiego – „meteora Młodej Polski” 35

2.2. Oddziaływanie literatury polskiej na rosyjską..... 37

2.3. Żeromski jako soczewka polsko-rosyjskich związków literackich. Swoistość odbioru w Rosji. Mnogość przekładów i wielogłosowość dyskursu dawnej krytyki rosyjskiej 39

ROZDZIAŁ II

Dzienniki Stefana Żeromskiego jako źródło dyskursywnego spojrzenia na twórczość pisarza43

1. Osobowość diarysty. Walory artystyczne. Percepcyjne formy relacji komparatystycznych. Ferment zachodnioeuropejski43

2. Wzmocniona dyskursywność. Żywioł słowiański. Zagęszczenie rosyjskości. Architekstualność i intertekstualność48

ROZDZIAŁ III

Małe formy narracyjne Żeromskiego w kontekście literatury rosyjskiej.....	61
1. Zbliżenia historycznoliterackie.....	61
2. Iwan Turgieniew – „smutny mędrzec” i „wieczny filozof”	62
3. Wypowiedzi dziennikowe.....	64
4. <i>Zapiski myślowego</i> i opowiadania Żeromskiego. Etyczna rehabilitacja chłopstwa	68
5. Wnikliwa obserwacja artystyczna. Obiektywizm. Obraz ziemiaństwa.....	72
6. Wyznaczniki poetyki opowiadań Żeromskiego i Turgieniewa....	74
7. Nowelistyka Żeromskiego i Antoniego Czechowa (zestawienie typologiczne).....	81
8. <i>Siłaczka</i> i <i>Jonycz</i>	84
9. Nowy bohater. Problematyka egzystencjalna.....	90
10. Środki artystyczne	95

ROZDZIAŁ IV

Żeromski i Lew Tołstoj. Paradygmat psychologiczny.....	99
1. Estetyczne podobieństwa prozy.....	99
2. Artystyczne ujęcie człowieka z „nizin”	102
3. „Dialektyka duszy” Lwa Tołstoja i wiwisekcja świata wewnętrznego bohaterów Żeromskiego	104
4. <i>Popioły</i> oraz <i>Wojna i pokój</i>	109
5. <i>Dzieje grzechu</i> i <i>Anna Karenina</i>	114
6. Zakodowana w poetyce dwudziestowieczność.....	124

ROZDZIAŁ V

W kręgu poetyki Fiodora Dostojewskiego.....	127
1. Eliza Orzeszkowa wobec Dostojewskiego	127
1.1. Rossica i rozmaite konteksty komparatystyczne	127
1.2. Poza granicami arcydzieła literackiego <i>Nad Niemnem</i> . Metafizyka. Człowiek jako wielka tajemnica	130
1.3. Rezygnacja ze „światlistego” realizmu. <i>Ad astra</i> . Religia serca.....	135
2. Wyjątkowy Sienkiewicz i Dostojewski.....	140
2.1. Lektura z literatury rosyjskiej i odmienna droga twórcza ...	140
2.2. Niedocenione powieści współczesne Sienkiewicza. W nurcie tradycji europejskiej.....	143
2.3. Leon Płoszowski niczym z kart powieści Dostojewskiego ..	146
2.4. Dobry geniusz – Anielka. Pokrewieństwo z bohaterami Dostojewskiego	148
2.5. Oczyszczająca siła miłości.....	150
2.6. Rodzina Połanieckich jako lustrzane odbicie wcześniejszych treści artystycznych	154
3. Bolesław Prus wobec Dostojewskiego.....	159
3.1. Akceptacja autora <i>Zbrodni i kary</i> . Jaskrawe paralele typologiczne	159
3.2. <i>Lalka</i> w świetle poetyki Dostojewskiego.....	161
3.3. <i>Emancypantki i Dzieci</i> . Próba odczytania przez pryzmat poetyki Dostojewskiego.....	164
3.4. Specyfika psychologizmu.....	166
3.5. Poza sferą realizmu klasycznego	170

ROZDZIAŁ VI

Żeromski jako odkrywca Dostojewskiego w Polsce	173
1. Żeromski wobec Dostojewskiego. Wstrząs, olśnienie, rywalizacja, ambiwalencja.....	173
2. Związki integralne	180
3. <i>Dzieje grzechu</i> i <i>Uroda życia</i> a poetyka Dostojewskiego. Dramatyzm. Polifonia.....	183
4. Nowy typ bohatera. Ideał Madonny i ideał Sodomy. Podziemie.....	189
5. Psychologizm inny niż u Lwa Tołstoja.....	193
6. Poetyka oniryczna	199

ZAKOŃCZENIE

<i>Rossica</i> Stefana Żeromskiego. Ciąg dalszy.....	205
Резюме	213
Summary.....	217
Bibliografia.....	221
Indeks nazwisk.....	231